

**MEMÒRIA ANUAL
D'ACTIVITATS
2021**

INTRODUCCIÓ	2
ORGANITZACIÓ INTERNA D'AsF	2
TRESORERIA	5
RELACIONS EXTERNES	6
RELACIONS INSTITUCIONALS	6
RELACIONS AMB L'ENTORN PROFESSIONAL	7
ARXIVERS SENSE FRONTERES INTERNACIONAL	7
ESCOLA SUPERIOR D'ARXIVÍSTICA I GESTIÓ DE DOCUMENTS (ESAGED)	8
PROJECTES DE COOPERACIÓ I SOLIDARITAT	8
PROJECTE DE COOPERACIÓ DELS CASALS CATALANS	8
SOCIEDAD DE BENEFICENCIA NATURALES DE CATALUNYA	8
DOMINIS INFORMÀTICS, MANTENIMENT DEL SERVIDOR I WEB	10
EXPOSICIÓ VIRTUAL: L'ARXIU DE LA SOCIETAT DE BENFICÈNCIA DE NATURALS DE catalunya (SBNC)	11
IX JORNADES D'AsF	13
PRESENTACIÓ DEL LLIBRE DEL HILO AL OVILLO	15
DIFUSIÓ	17
XARXES SOCIALS ASF 2021	17
DIFUSIÓ DELS PROJECTES D'AsF	17
PARTICIPACIÓ EN CONGRESSOS I JORNADES	18
XERRADA A LA FACULTAT D'ANTROPOLOGIA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA.	18

INTRODUCCIÓ

L'any 2021 ha continuat sent un any fora de la normalitat, de nou. La pandèmia, tot i l'evolució favorable en termes de salut, encara ha estat molt present i ha continuat afectant el funcionament de la població en general i també de l'entitat.

No obstant això, s'ha continuat amb alguns dels projectes i s'han pogut celebrar les IX Jornades que s'han fet telemàticament. S'ha constatat que amb aquest model s'ha arribat a moltes més persones interessades en aquest àmbit i això és un fet que s'ha de tenir present per a futures ocasions.

ORGANITZACIÓ INTERNA D'AsF

Arxivers sense Fronteres, segons els seus Estatuts, és una associació no lucrativa conformada per socis (numeraris, adherits i institucionals) que s'estructura entorn als seus òrgans de govern. Aquests òrgans són:

L'Assemblea General, conformada pel conjunt de socis de l'entitat, constitueix el màxim òrgan de decisió de les actuacions d'AsF.

La Junta Directiva, que és l'òrgan executiu que representa i desenvolupa les decisions preses per l'Assemblea General.

Arxivers sense Fronteres-Espanya forma part de la xarxa Internacional Arxivers sense Fronteres Internacional.

Arxivers sense Fronteres, constituïda com una organització de voluntaris no governamental, no disposa de personal contractat.

Els membres de la Junta directiva no perceben cap retribució econòmica, acomplint així el Capítol IV. La Junta Directiva de l'Estatut: Article 17.4 L'exercici d'un càrrec tindrà caràcter honorífic i gratuït i en cap cas podrà ser remunerat.

Durant l'any 2021 la junta Directiva s'ha reunit un total de 7 vegades amb caràcter ordinari. L'Assemblea general es va celebrar el 15 de desembre de 2021 i, com l'any 2020, degut a la situació de pandèmia mundial es va haver de celebrar en format online. Cal destacar-ne però el costat positiu ja que va afavorir la participació de tots aquells socis i sòcies que per motius de desplaçament normalment no hi poden assistir.

Respecte als socis, s'han produït 5 baixes i 6 altes noves. A desembre de 2021 el nombre total de socis és de 139.

El 15 de desembre es van celebrar les eleccions per a la renovació de la junta d'AsF pels anys 2021-2025 i la junta escollida és la següent:

- Presidència: Núria Carreras

- Vicepresidència: Adrià Cruz
- Secretaria: Íngrid Gómez
- Tresoreria: Carme Blanco
- Vocals de projectes:
 - o Anahí Casadesús
 - o Yolanda Corredera
 - o Paula Gomila
 - o Anna Sancho
 - o Gustau Castañer
 - o Julio Quílez

La proposta de la nova junta és:

1) PROJECTES

- Mantenir els projectes que l'entitat té a llarg termini: Arxiu RASD, Casals Catalans, AHPN...
- Estar amatents a tot allò que necessiti d'una intervenció urgent.
- Obrir línies de col·laboració amb d'altres entitats relacionades amb els drets humans, la reparació dels drets de la ciutadania i societat i la memòria històrica.
- Assistir a les entitats del tercer sector en matèria d'assessorament arxivístic i conscienciar-los de la importància de la tasca de l'arxiver.
- Participar activament amb els projectes proposats per les seccions d'AsF Internacional.
- Assistir a col·lectius vulnerables en la gestió i preservació de la seva documentació

2) FINANÇAMENT

- Manteniment de les subvencions que han permès continuar cooperant en els projectes a llarg termini
- Cercar noves vies de finançament que permetin abastar nous projectes
- Posar en valor la tasca de l'associació i dels associats. Volem mostrar la subvenció però també quin és el valor final dels projectes.
- Continuar amb el model d'eficiència econòmica de l'associació, treballant per

aconseguir el màxim equilibri possible entre les despeses i els ingressos.

3) RELACIONS I PARTICIPACIÓ

- Incidir en el contacte amb els socis i sòcies de l'entitat per cercar la seva participació de manera més activa. Volem escoltar què diuen però també animar-los a participar.
- Crear grups de treball i debat en els que hi pugui participar l'associat.
- Potenciar les relacions amb d'altres administracions i, entitats a nivell nacional, estatal i internacional.
- Potenciar les relacions amb el CIA/ICA.
- Participar amb les associacions que són del nostre àmbit, arxius i drets humans.
- Cercar la complicitat d'institucions, associats i entitats que facin d'AsF un espai de trobada, treball i reflexió en l'àmbit de l'arxivística, dels drets humans i de la memòria històrica, tant des de la vessant més cultural com pel que fa a la de reparació de les víctimes.
- Continuar la implicació activa d'AsF en el creixement i en la generació de projectes comuns amb la resta d'AsF del món, en el marc del Consell de Coordinació Internacional.

4) COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

- Duplicar la nostra massa social a les xarxes i superar els 10.000 seguidors
- Alertar i posicionar-nos en situacions o condicions que afectin i vagin en contra del patrimoni documental, la voluntat de transparència i la vulneració dels drets de les persones.
- Manteniment de la pàgina web com a eix vertebrador de la imatge d'AsF, que permeti la comunicació i l'accés a la informació de forma fàcil i clara per a tothom.
- Creació d'un nou butlletí digital d'AsF que, a banda de mantenir els continguts de qualitat que hem tingut fins ara, es pugui compartir a les xarxes més ràpidament.
- Mantenir la presència d'AsF per sensibilitzar del que significa la solidaritat en aquest àmbit.

5) TRANSPARÈNCIA

- Crear l'espai de Transparència a la web d'AsF
- Col·laborar amb d'altres entitats en l'àmbit de l'open data a nivell d'associacions del tercer sector per tal d'obtenir recursos per millorar en el nostre àmbit.

L'obertura de dades encara és incipient si ho comparem amb d'altres països però aquí hem començat a veure iniciatives i una associació com AsF hi ha de participar. Les associacions hem de sol·licitar dades, ser capaces de reutilitzar-les i analitzar-les per saber l'impacte de les polítiques públiques.

TRESORERIA

La liquidació del pressupost de l'any 2021 queda de la manera següent:

En el capítol d'ingressos aquest any hem comptat amb els 6.038 euros procedents de les quotes dels socis individuals i institucionals, més 60,20 euros corresponent a un donatiu procedent de l'escola Els Costerets.

En relació a les subvencions concedides per diferents Administracions Públiques per tal de dur a terme els projectes impulsats per la nostra organització, aquest any hem pogut disposar de la subvenció atorgada per la Generalitat de Catalunya, l'import de la qual ha estat de 8.000 euros, juntament amb la concessió de la subvenció anual procedent del Ministeri de Cultura, l'import de la qual és de 5.000 euros. En aquest punt, cal recordar que la subvenció del Ministeri de Cultura de l'any 2020, d'import 5.000 euros, no es va fer efectiva fins el dia 31 de desembre d'aquell any. Tenint en compte aquesta circumstància, el Ministeri de Cultura va decidir perllongar el període d'execució de les actuacions fins el mes de novembre del 2021. És per aquest motiu, que en la liquidació d'ingressos de l'any 2020 no es va incloure l'import d'aquesta subvenció, que sí s'ha tingut en compte en la liquidació d'ingressos de l'any 2021. Per tant, els ingressos totals de l'any 2021 han estat de 24.098,20 euros.

En el capítol de despeses, s'han destinat al finançament d'activitats i dels projectes de cooperació un total de 18.009,90 euros distribuïts de la forma següent:

Subvenció Generalitat de Catalunya

Manteniment arxiu Casal Català l'Havana	1.400,00
Treball exposició virtual "Arxius de la Sociedad de Beneficència de Naturals de Catalunya a l'Havana"	601,00
IX Jornades Arxivers sense Fronteres	5.107,12
Treball disseny web Arxivers Sense Fronteres	568,10
Despeses indirectes (màxim un 10% del pressupost total)	332,84
Total Subvenció Generalitat	8.009,06

Subvenció Ministeri Cultura 2021

IX Jornades Arxivers sense Fronteres	4.032,44
Manteniment web AsF Internacional	169,40
Despeses indirectes (màxim 20% del pressupost total)	799,00
Total Subvenció Ministeri	5.000,84

Subvenció Ministeri Cultura 2020

Organització Arxiu Nacional República Sahrauí Democràtica	3.000,00
Edició del llibre <i>Del Hilo al Ovillo. Poder y Resistencia de los Archivos</i>	2.000,00
Total Subvenció Ministeri	5.000,00

En un altre ordre, les despeses de funcionament de l'associació sumen un total de 4.442,83 euros que corresponen a despeses d'organització, secretaria, material d'oficina, desplaçaments, despeses de lloguer del local i suport comptable i jurídic.

La despesa total de l'any 2021 és de 22.452,73 euros. El resultat del balanç comporta un saldo positiu de 1.645,47 euros.

RELACIONS EXTERNES

RELACIONS INSTITUCIONALS

Durant l'any 2021 s'han ajornat tots els contactes que normalment es duen a terme. No obstant això, s'ha mantingut el recolzament de les institucions que normalment recolzen els projectes d'AsF més alguna altra amb qui hem pogut compartir interessos.

L'any 2021 s'han produït diverses situacions que han afectat a arxius d'altres països i amb els quals AsF s'ha adherit als seus comunicats però també s'ha adherit al manifest impulsat per B-Egiaz per demanar l'accés a la documentació necessària per conèixer les violacions dels drets humans ocasionades en el marc de les actuacions dels GAL.

- Recolzament al comunicat conjunt emès per l'Archivo General de la Nación, el Centro Nacional de la Memoria Histórica y la Sociedad Colombiana de Archivistas, amb la finalitat de protegir els arxius que custodien (07/05/2021)

- Adhesió al pronunciament realitzat per l'Asociación Latinoamericana de Archiveros (ALA), en defensa de protección de los archivos (25/05/2021)

- Adhesió al manifest *#PidossaberlaverdadsobrelosGAL*, impulsat per la plataforma B-EGIAZ (<https://www.b-egiaz.org/es/>) amb l'objectiu d'apel·lar al Gobierno de España l'accés a la documentació que ajudi a aclarir les violacions dels drets humans. (04/06/2021)

RELACIONS AMB L'ENTORN PROFESSIONAL

ARXIVERS SENSE FRONTERES INTERNACIONAL

Arxivers sense Fronteres Internacional s'ha reunit en quatre ocasions durant el 2021. La primera reunió es va celebrar el 24 d'abril moment en què la junta aleshores presidida pel Sr. Ramon Alberch va deixar pas a una nova junta pel període 2021-2025 encapçalada per la Sra. Christine Martínez d'AsF-França, com a presidenta, la Sra. María Elena Porras d'AsF-Ecuador com a vicepresidenta i a la Sra. Mariela Contreras de AsF-Argentina como Secretaria General, proposta que va ser aprovada per unanimitat, pels assistents a la reunió.

En aquesta mateixa reunió s'expressa l'agraïment de totes les seccions pels anys que el Sr. Ramon Alberch ha treballat intensament i ha ajudat a impulsar AsF Internacional. Un dels projectes del període 2017-2021 era la publicació del llibre Del Hilo al Ovillo i el 2021 es va presentar en el marc de les IX Jornades d'AsF.

Així mateix, aquest any es renova la junta de la Secció d'Arxius i Drets Humans del Consell Internacional d'Arxius (ICA-SHAR) i d'AsF Internacional va presentar com a candidata a la Christine Martínez, una representació col·lectiva en nom de totes les associacions.

En la reunió del 19 de juny, la primera de la nova junta, es van posar de manifest les directrius del projecte per als pròxims anys:

Un document que presenti la visió d'AsF-I per al període entre els anys 2021-2025 i els objectius que es volen aconseguir.

Un pla d'acció que expliqui concretament com arribar a aquesta visió. Aquest pla ha d'integrar tots els projectes de les seccions, així com els projectes intersectorials, dividits segons els objectius.

Una carta de funcionament que inclogui les funcions, la forma de finançar els projectes.

En relació amb els principals reptes es tractarà de:

- Internacionalitzar encara més l'acció d'AsF Internacional integrant millor les noves seccions, especialment les africanes.
- Treballar en la conscienciació sobre qüestions relacionades amb la gestió dels documents relacionats amb les violacions dels drets humans.
- Contribuir als grans temes d'actualitat: migració, violència de gènere, drets de la infància i adolescència, interculturalitat o canvi climàtic, i organitzant i facilitant l'accés als arxius que els documenten. A més protegir els arxius que tenen un impacte social, econòmic i cultural i que es troben en perill.
- Participar en la professionalització dels arxivers implicant-los en projectes concrets.

En la darrera reunió, el dia 18 de desembre, es va acordar aprovar:

- la creació de la secció de Paraguai amb Alicia Galeano com a coordinadora general per a un període de quatre anys.
- S'aprova el pla de treball 2021-2025.
- Considerar l'aprovació de la constitució i del reglament del grup de treball AsF Burkina Faso.

ESCOLA SUPERIOR D'ARXIVÍSTICA I GESTIÓ DE DOCUMENTS (ESAGED)

Enguany, Arxivers sense Fronteres ha participat en la sessió anual que s'ha fet de forma telemàtica, per donar a conèixer als alumnes de l'ESAGED, els objectius d'AsF.

FUABformació

**Escola d'Arxivística
i Gestió de Documents**

PROJECTES DE COOPERACIÓ I SOLIDARITAT

Un dels principals àmbits d'actuació d'Arxivers sense Fronteres és contribuir a salvaguardar el patrimoni documental en perill imminent de pèrdua o degradació de qualsevol país o nació.

I el seu principal objectiu, reflectit a l'article 3. 1ª de l'Estatut: Protegir, conservar, organitzar i difondre el patrimoni documental en perill d'extinció o dany irreversible, mitjançant el disseny, la coordinació, el desenvolupament i la difusió de plans, programes i projectes, incloent aquelles accions per a la salvaguarda i recuperació del patrimoni documental relacionat amb la garantia dels drets humans, individuals i col·lectius dels ciutadans.

PROJECTE DE COOPERACIÓ DELS CASALS CATALANS

SOCIEDAD DE BENEFICENCIA NATURALES DE CATALUNYA

L'any 2021 s'ha caracteritzat per la continuïtat de la pandèmia que va esclatar l'any 2020, no obstant això, el treball de digitalització dels fons documentals de l'arxiu Pompeu Fabra de la SBNC ha continuat durant tot l'any sota la supervisió d'Arxivers sense Fronteres.

Tot i el treball realitzat durant aquest any, cal dir que aquest s'ha hagut de fer compaginant les restriccions per la pandèmia Covid 19, i que amb la paralització del

transport públic i les prohibicions de mobilitat des d'altres municipis de La Havana, s'ha hagut d'aturar durant tres mesos.

Posteriorment, com que no es va normalitzar la situació i els problemes logístic van continuar, es va establir anar-hi dos cops per setmana. L'obertura del 15 de novembre i la recuperació de la nova normalitat, tot i tenir les seves regulacions per evitar un nou tancament, ha permès que el transport públic tornés a funcionar i que la mobilitat es regulés de nou.

Les tasques que s'han dut a terme aquest any han estat de: dues mil set-centes onze (2711) imatges capturades, de les quals es van haver de repetir cent dues (102), editades i convertides al format TIFF. Per altra banda, paral·lelament també s'ha mantingut l'actualització de l'inventari de cada una de les imatges dels diferents arxius.

La documentació que s'ha treballat correspon als Llibres d'Actes de les Juntes Directives, un total de sis (6) llibres. Atesa la importància d'aquesta documentació i de la seva encuadernació en llibres, s'ha hagut de digitalitzar amb molta cura per no malmetre el seu estat de conservació. Les dificultats d'editar la documentació per lots fa que el tractament de les imatges s'alenteixi de forma important. S'ha continuat el treball de classificació d'altres arxius que seran digitalitzats atenent l'ordre de prioritat així com l'enumeració de cada document que s'ha de digitalitzar. Justament aquest mètode és el que s'està treballant amb l'Arxiu de Propietats de la SBNC.

Malgrat les limitacions, s'ha continuat donant servei d'arxiu a les consultes a l'Arxiu de la SBNC segons l'interès de l'usuari, amb algunes variants com la utilització del correu electrònic de l'arxivera i el WhatsApp del seu telèfon particular. Enguany, els serveis prestats aquest any han estat l'atenció professional als investigadors que treballen la temàtica catalana i els alumnes de la Universitat que van escollir temes catalans per a les seves tesis de grau. En resum s'han atès:

- 5 estudiants universitaris: 1 de la Universitat de Ciències i 4 de la Càtedra catalana de la Facultat d'Art i Lletres.
- Directora de la càtedra que realitza el seu doctorat
- 2 investigadors cubans
- 2 investigadors catalans

Així mateix es continua col·laborant, investigant i transcrivint documents del segle XIX amb el projecte d'Amargura Cultura y Constante Ribalaigua de Lloret de Mar.

En el mes de novembre es va realitzar un viatge a Camagüey on s'establiren contactes per a futurs treballs d'investigació de la presència catalana en aquest indret, i de la mateixa manera impartir conferències. Entre aquests contactes destaquen la Biblioteca Provincial, l'Oficina de l'Historiador, l'Institut Superior d'Art (ISI), la Unión Nacional de Escritores y Artistas de Cuba (UNEAC), varios museus y el Cementiri Patrimonial de Camagüey, tot això per tal de donar continuïtat a la cerca de la presència catalana a la illa.

També es continuen les tasques en diversos arxius i biblioteques en la cerca d'informació que completi les investigacions que ja estan endegades i d'altres de noves. Es continua la preparació d'un nou llibre sobre temàtiques catalanes.

S'ha participat en diferents activitats de la Unión de Historiadores de Cuba, les que ha permès celebrar la pandèmia. Tot i així, la historiadora Idania Rodríguez ha rebut el premi Emilio Bacardí Morau pel treball continuat d'investigadora i historiadora que otorga la Unión Nacional de Historiadores de Cuba.

Cal dir que les activitats de la major part de les institucions cubanes han estat suspeses a l'espera que el pròxim any es pugui recuperar la normalitat que permeti reprendre totes les seves activitats i tornin a obrir-se al públic.

DOMINIS INFORMÀTICS, MANTENIMENT DEL SERVIDOR I WEB

El 2020 es va iniciar l'actualització de la web que requeria Arxivers sense Fronteres per tal que la visibilitat de l'entitat, dels projectes fos més entenedora, operativa i més amable per al públic a qui va dirigida. D'aquesta manera es va decidir portar a terme un projecte de renovació web que impliqués una millora en diferents àmbits (gràfics, estructura, software...). Per portar-lo a terme vam escollir a l'empresa lleidatana La Gràfica.

Aquest 2021 ja tenim la web tot i que encara s'hi està treballant per millorar-ne processos i continguts. La pàgina continuar tenint el mateix domini <https://arxivers.org/>

Les millores son, en primer lloc com l'aspecte estètic comporta una visualització més còmoda dels continguts de l'entitat. S'ha aconseguit també que el mateix disseny i estructura es visualitzi des de qualsevol telèfon. En aquest sentit de millora de la nostra comunicació, també hem volgut millorar l'atracció de nous socis amb un formulari web més còmode i més estable a l'hora de processar les dades que rep.

Un altre punt important que permet aquesta nova web és actualitzar l'apartat de projectes atès que és una part fonamental de la web donat que els usuaris poden veure tot allò que l'entitat està duent a terme i l'històric de les activitats d'AsF.

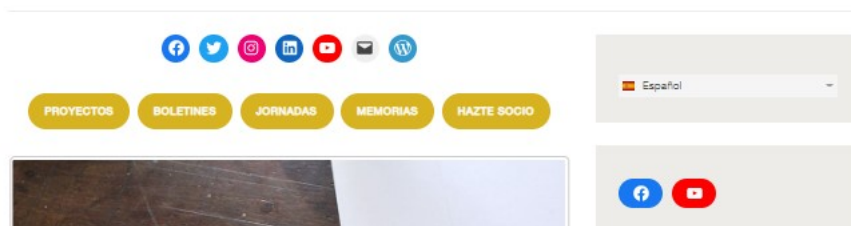
Per acabar, a part dels temes de disseny i implantació de nous continguts, també hem hagut de contractar serveis de manteniment tant web com de servidors. El manteniment web també estarà a càrrec de La Gràfica i implicarà la gestió d'actualitzacions del software del nostre web però també la resolució de qualsevol incidència i dubtes que puguem tenir. La gestió dels servidors continua amb Godaddy una empresa amb la que portem molts anys i amb la que hem considerat conservar el seus serveis.

Un segon aspecte en relació amb els dominis és la creació de la pàgina web d'AsF Internacional. Amb l'anterior junta d'AsF Internacional, AsF Espanya es va comprometre a la realització d'una pàgina web i a finals de l'any 2021 es va aconseguir tenir la pàgina i a s'espera que la resta de seccions incloguin la seva informació. https://www.asfintl.org/es_ES/

https://www.asfintl.org/es_ES/asf-espana/

AsF España

EXPOSICIÓ VIRTUAL: L'ARXIU DE LA SOCIETAT DE BENFICÈNCIA DE NATURALS DE CATALUNYA (SBNC)

La idea inicial era dissenyar una exposició de caràcter presencial amb panels de roll-up que ens donés la flexibilitat de tenir una exposició itinerant que poguéssim traslladar a diferents indrets amb l'objectiu de presentar el treball que des d'AsF es du a terme.

Aquest projecte inicial es va transformar en una exposició virtual a la nostra pàgina web, obligant-nos a replantejar l'enfocament inicial, ja que els valors i projectes de l'ONG es poden llegir a la pàgina digital d'AsF. Per aquesta qüestió vam optar per

centrar-nos a intentar explicar i mostrar un projecte concret: l'Arxiu de la Societat de Beneficència de Naturales de Catalunya (SBNC), el casal català més antic i que data de 1845.

El 1992 la SBNC va iniciar un projecte de recuperació del seu patrimoni documental organitzant el seu propi arxiu. L'Arxiu Pompeu Fabra custòdia el seu fons documental així com altres fons i col·leccions dipositats en l'entitat per particulars o altres associacions d'emigrants catalans ja desaparegudes.

A partir de 1999, la Societat sensible de la fragilitat del llegat documental que conservava, va iniciar un projecte de digitalització del fons de l'arxiu històric amb recursos propis molt limitats. I serà a partir del juliol del 2010 quan s'inicia la col·laboració amb Arxivers sense Fronteres en el projecte de digitalització esmentat.

La cooperació d'AsF es va materialitzar en proporcionar eines tecnològiques, materials de conservació, recursos econòmics i formació a través de l'estada d'un membre d'AsF, cooperació que fins a dia d'avui continua amb la mateixa intensitat.

La prioritat d'aquesta actuació era ajudar a garantir la conservació de la documentació a llarg termini, facilitar-ne l'accés i augmentar-ne la difusió dins i fora de l'Illa. Per aconseguir aquest propòsit es va dipositar una còpia digital del fons a l'Arxiu Nacional de Catalunya. Per tot això vam considerar escollir la Societat de Beneficència de naturals de Catalunya com el tema principal a desenvolupar per l'exposició virtual, per continuar donant visibilitat a aquest fons, mantenir viva en la memòria col·lectiva la història de tots aquells catalans que en el seu dia van arriscar-lo tot per perseguir un som-hi que no tots van assolir, i perquè volem mostrar que important és la tasca que desenvolupa AsF per la conservació del patrimoni documental en risc i la memòria de tot un poble.

Per preparar aquesta exposició primer hem recopilat tota la informació provenint de les estades d'AsF a l'Havana i de la intervenció que s'ha dut a terme durant tots aquests anys; Ens hem informat recurrent a fonts bibliogràfiques i periodístiques per conèixer millor la vida i trajectòria de la Societat de Beneficència (1841 – actualitat) i van contactar directament Idania Esther Rodríguez, tècnica especialista de l'arxiu a cubà des de 2015.

Per tal d'il·lustrar i fer més atractiva l'exposició hem incorporat imatges del reportatge fotogràfic que va realitzar Juan Alonso durant la cooperació in situ d'AsF a l'Havana; es va consultar el fons a partir del portal Arxius en línia de l'ANC, per així poder incorporar còpies digitals dels documents produïts per la Societat; la mateixa Idania va facilitar imatges noves del fons i per últim es va comptar amb la col·laboració de l'Arxiu de Lloret de Mar que va cedir còpies digitalitzades de documents representatius d'aquest fort moviment migratori cap a Cuba durant el S. XIX, per al seu ús.

Amb tot aquest material s'ha elaborat un relat acompanyat d'imatges representatives, que va requerir de la contractació d'un dissenyador de continguts webs que va transformar tot aquest material en una exposició virtual que es pot visitar a la web, [Arxiu de la Societat de Beneficència de Naturals de Catalunya \(L'Havana\) - arxivers](#) .

Arxivers sense Fronteres va contractar al professional Romà Fors Ferrer sota el concepte de la creació d'un nou lloc web en dos idiomes (català i castellà) sota el títol: «Arxiu de la Societat de Beneficència de Naturals de Catalunya (L'havana)».

Tot i que la recollida del material i l'elaboració del treball es va fer gràcies a la subvenció del 2020, s'ha hagut d'invertir una mica més per tal que l'exposició quedés el millor possible.

Ateses aquestes circumstàncies es va aprofitar publicar-la el 9 de juny, dia que es commemora el Dia Internacional dels Arxius.

L'exposició ha tingut una gran acollida i la seva difusió mitjançant les xarxes també ha fet que hagi arribat a un més ampli. Si es visita aquest enllaç <https://twitter.com/ArxiversSF/status/1402669107372306434> (si no es pot obrir des d'aquí, copiar l'enllaç a un cercador per veure el fil de la notícia a twitter), es pot seguir un fil de notícies sobre el contingut de l'exposició virtual.

L'objectiu de donar a conèixer el projecte de digitalització de la documentació de la Sociedad de Beneficencia Naturales de Cataluña a L'Havana s'ha complert en més d'un sentit. En primer lloc recordar la col·laboració d'AsF i la Generalitat de Catalunya amb aquesta entitat i per altra banda sumar sinèrgies i elaborar un producte de coneixement de la cultura i la petjada catalana a nivell internacional amb la suma de l'Arxiu Municipal de Lloret de Mar, la mateixa Sociedad de Beneficencia Naturals de Cataluña i l'Arxiu Nacional de Catalunya.

IX JORNADES D'ASF

Les Jornades d'AsF son un dels elements importants de l'entitat atès que permeten tractar temes actuals i rellevants en l'àmbit de l'arxivística i els drets humans. El 2021, tot i els impediments i problemes originats per la pandèmia, AsF va decidir que això no seria excusa per ajornar-les de nou.

El primer plantejament va ser tornar al format de sempre, el presencial, que permet tenir un contacte més estret amb les persones que s'inscriuen i s'interessen pels temes que es tracten a les jornades. Però atès que els casos de Covid tornaven a créixer de manera important es va desestimar aquesta opció i es va optar per les jornades telemàtiques.

Per fer unes jornades de qualitat AsF va decidir contractar l'empresa, Activa Congressos, que ens va proporcionar tota la logística telemàtica, els contactes i les proves amb els ponents, amb un resultat excel·lent. No es van produir problemes de connexió i això va facilitar molt les tasques tant a la junta d'AsF com també als ponents alhora de connectar-nos, fet que va agrair el públic assistent.

Les jornades es van desenvolupar en català amb traducció simultània en castellà i el producte final ha estat la gravació d'aquestes IX jornades per poder publicar-les al canal de Youtube d'AsF (<https://www.youtube.com/channel/UCwAzAb6zPC2LbjN17quWSEw>) en català,

castellà i anglès, fent que el seu contingut pugui arribar a més persones interessades a nivell internacional.

13-15
DESEMBRE
ARXIU HISTÒRIC
DE LA CIUTAT DE
BARCELONA / ONLINE
#ASF93

IX JORNADES
D'ARXIVERS
SENSE
FRONTERES

EL VALOR DELS ARXIVS EN LA
CERCA DE LA IDENTITAT

INSCRIPCIÓ GRATUÏTA

ORGANITZA: **AsF** AMB LA COL·LABORACIÓ DE: Generalitat de Catalunya Departament de Cultura Ajuntament de Barcelona ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA

El títol de les IX Jornades d'AsF va ser *Vides robades. El valor dels arxius en la cerca de la identitat*. Es van presentar el dia 13 de desembre a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona i es van desenvolupar els dies 14 i 15 de desembre. La voluntat d'aquestes jornades va ser aprofundir en dos temes de total actualitat: el primer, el de la documentació relativa a la cerca dels nens desapareguts, els anomenats "nens robats"; i el segon, a la documentació del col·lectiu LGTBI, que a poc a poc està adquirint presència en els arxius.

La presentació del dia 13 va anar a càrrec del Cap del Servei de Suport al Sistema d'Arxius de Catalunya, Sr. Lluís Cermeno, i de la Presidenta d'Arxivers sense Fronteres, Sra. Núria Carreras.

El dia 14 es va iniciar la primera de les jornades en format de taula rodona moderada per la Sra. Fina Solà, presidenta de l'ICA/SPO, secció d'arxius i esports de l'ICA, i

membre d'AsF, que reuní quatre experts per a conversar sobre un tema de gran transcendència com és el robatori de nens des del franquisme fins a l'actualitat, sota l'epígraf Buscant identitats, amb els participants següents:

- ☐ Sra. Montse Armengou – Periodista, autora de diversos documentals com Torneu-me el fill amb Ricard Belis, pel programa Sense Ficció de TV3.
- ☐ Sra. Neus Roig – Antropòloga i autora de l'assaig "No llores que vas a ser feliz. El trafico de bebès en España: de la represión al negocio (1938-1996)". Fundadora de l'Observatori Desaparició Forçada de menors.
- ☐ Sr. Daniel Canales – Membre d'Amnistia Internacional. L'associació elabora l'informe Temps de veritat i Justícia, sobre els nens robats.
- ☐ Sr. Sergi Molí Piñol – Responsable del Archivo del Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya.

La jornada del dia 15 va ser moderada per l'arxiver de l'Arxiu Municipal de Lloret de Mar, Sr. Xavi Orri, que s'encarregà de tractar els arxius per a la diversitat. La taula rodona abordà la situació actual de la documentació relativa a les persones, fins fa poc invisibilitzades, que formen part del col·lectiu LGTBI, amb la participació de:

- ☐ Gustavo Meoño – Ex-director de l'Arxiu Històric de la Polícia Nacional de Guatemala.
- ☐ Javier Fernández Galeano – Doctor en història per la Brown University. La seva tesi gira al voltant de les polítiques estatals de repressió de l'homosexualitat a Argentina i Espanya al segle XX, posant l'èmfasi en estratègies de resistència sexual, afectiva i cultural
- ☐ Sra. Magda Costa – Centre LGTBI de Barcelona
- ☐ Sr. Quim Daban – Director de l'Arxiu Municipal de Lloret de Mar
- ☐ Sr. Jordi Padilla – Tècnic de l'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

Les jornades van ser tot un èxit amb gairebé 200 persones inscrites de diferents parts del món, cosa que facilità el format telemàtic, amb molta presència de països sud americans.

La comunicació i difusió de les jornades va anar a càrrec d'un membre de la junta, l'Adrià Cruz, que a banda de tornar a utilitzar la web creada especialment per a les jornades, també va idear el cartell de les mateixes. El blog és el següent: <https://jornadesasf.wordpress.com/>

En un moment tan difícil com han estat els dos anys de pandèmia cal dir que l'impacte de les jornades ha estat molt satisfactori, superant àmpliament les expectatives que la junta directiva d'AsF va posar en elles.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE DEL HILO AL OVILLO

Aquest llibre coordinat pel Ramon Alberch i Fugueras és molt més que un simple compendi d'articles enfocats a la relació entre els arxius i els drets humans, en la

mesura que ha estat concebut com una aportació singular a un àmbit, el dels documents i els arxius de drets humans, que ha experimentat un gran salt quantitatiu i qualitatiu en els darrers anys. El reclam d'una articulació més gran entre les accions de defensa i protecció dels drets humans i l'increment d'informació substancial disponible derivada de la implementació dels principis de la gestió de documents i arxiu sembla afirmar-se i entrar en una etapa de maduresa.

En aquest context, i amb la voluntat de contribuir al desenvolupament d'una metodologia arxivística adaptada als reptes que hem d'enfrontar al món dels drets humans i també amb l'objectiu de presentar diferents casos d'estudi, Arxivers sense Fronteres, com a instrument aglutinador de les diferents associacions implantades a Amèrica, Europa i Àfrica, ha reunit un grup ampli d'experts vinculats a l'organització per elaborar aquest estudi.

Per facilitar la interpretació dels continguts del llibre – compost per 14 articles redactats per 22 autors d'Argentina, Xile, Colòmbia, Equador, Espanya, Mèxic i Uruguai – s'ha estructurat en quatre grans capítols, cadascun dels quals aporta una bibliografia específica i enllaços a informació més detallada. En definitiva, una nova mirada a aquesta intensa i fructífera relació entre els documents d'arxiu i la causa dels drets humans.

La presentació es va fer en format híbrid i va ser introduïda pel Sr. Antonio González Quintana, des de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, amb la participació del coordinador del llibre, el Sr. Ramon Alberch, i per internet es va poder connectar amb

alguna de les ponents del llibre. De la mateixa manera que amb les jornades, aquest format híbrid va ser imprescindible per arribar al màxim de públic possible.

DIFUSIÓ

XARXES SOCIALS ASF 2021

Arxivers sense Fronteres va finalitzar l'any 2020 amb 7370 seguidors. Un dels objectius que es va marcar la nova Junta d'AsF, a nivell de comunicació, va ser arribar als 10.000 seguidors en el propers quatre anys. Al llarg del 2021, primer any en actiu de la nova Junta, les xarxes socials d'AsF han vist incrementats els seus seguidors en un total de 231, augment que deixa AsF en acabar 2021 amb un total de 7601 seguidors.

Un dels creixements més significatius, com ve essent costum des de fa anys, és el del perfil d'AsF a Twitter. Concretament, en aquesta xarxa social els seguidors han augmentat en un total de 106, és a dir, gairebé la meitat de tots els seguidors nous obtinguts són d'aquesta xarxa social. Però al llarg de 2021 la xarxa social que més ha crescut ha estat LinkedIn, ja que els esforços en matèria de comunicació es van centrar en aquesta. Concretament, AsF a LinkedIn ha augmentat al llarg de 2021 en 108 seguidors nous. Per primer cop en els darrers anys, la xarxa social que més creix és una altra i això és molt important, perquè vol dir que AsF intenta connectar amb altres perfils a través de plataformes alternatives. El creixement de la resta de perfils d'AsF en conjunt – Youtube, Facebook i Instagram – ha estat molt menys significatiu, obtenint només un total de 17 seguidors nous. Això és degut, molt probablement, a què són xarxes socials que s'utilitzen menys i que ja han estat explorades en anys anteriors.

De cara al 2022, AsF vol continuar explorant nous camins de comunicació i s'han marcat noves plataformes a explorar com ara TikTok. Gràcies també al conveni de col·laboració d'AsF amb l'ESAGED i, concretament, amb els alumnes del Màster d'Arxivística i Gestió de Documents, els quals faran treballs de comunicació amb el suport de membres de la Junta, obtindrem noves idees per seguir creixent i explorant vies alternatives, sempre al l'objectiu de tard o d'hora, arribar als 10.000 seguidors i perquè no, més enllà.

DIFUSIÓ DELS PROJECTES D'ASF

Durant l'any AsF ha continuat amb la difusió de les activitats de l'associació.

- Entrevista El Diario Solidario (14/6/2021): <https://eldiariosolidario.com/archiveros-sin-fronteras-guardianes-memoria>. L'entrevista es va fer a dos membres de la junta que es van desplaçar als camps sahrauís l'any 2018.
- Article a la revista digital La Dada, de l'Associació de Professionals de l'Arxivística i la Gestió de Documents de Catalunya, sobre el desenvolupament de les jornades d'AsF. (31/12/2021) <https://arxivers.com/ladada/ix-jornades-darxivers-sense-fronteres-asf9j/>

PARTICIPACIÓ EN CONGRESSOS I JORNADES

XERRADA A LA FACULTAT D'ANTROPOLOGIA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA.

El 22 desembre de 2021, arran de la petició del catedràtic d'història contemporània de la universitat de Barcelona, Ricard Vinyes, AsF va participar en una sessió amb els alumnes per parlar de la funció, l'objectiu, l'acció i el projecte d'AsF. A la sessió hi va participar la Teresa Ibars i la Núria Carreras.